

Akademikernes psykiske arbejdsmiljø –

tendenser og anbefalinger

*Ved Minna Melgaard og Berit Krøyer
Rasmussen*

Akademikernes undersøgelse 2015 - I

- Fokus på akademikers psykiske arbejdsmiljø – delrapporter om: stress, universitetsansattes stress, balancen mellem arbejde og privatliv, selvledelse og forandringer
- Tydelig sammenhæng mellem psykisk arbejdsmiljø og resultater/produktivitet/merværdi (økonomisk, kvalitetsmæssigt og personligt)
- Bedre ledelse væsentligste faktor til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø
- Ved at rykke alle medarbejdere én kategori (0-10 skala) op (dvs. lidt bedre arbejdsmiljø) vurderes det at give en samfundsøkonomisk gevinst på 9,8 mia. kr. årligt

Akademikernes undersøgelse 2015 - II

- 14 % har et dårligt psykisk arbejdsmiljø, mens 48 % har et godt psykisk arbejdsmiljø
- Flest undervisere og forskere har et dårligt psykisk arbejdsmiljø, efterfulgt af behandlere og generalister
- Flest specialister og ledere har et godt psykisk arbejdsmiljø
- Helt overordnet: mænd trives bedre end kvinder, privatansatte bedre end offentligt ansatte, yngre og ældre bedre end 30-59 årige og ledere bedre end medarbejdere

Delundersøgelse - stress

- 46 % af akademikerne er stressede i hverdagen
- Arbejdet er vigtigste kilde til stress (58 %)
- 30-44 årige akademikere er mere stresset end øvrige aldersgrupper
- Kvindelige akademikere oplever i højere grad end mænd problemer med stress
- Akademikere med børn under 7 år er mere stressede end akademikere med større eller ingen børn
- Offentligt ansatte akademikere oplever i højere grad problemer med stress end privatansatte
- 22 % oplever at stress ses som den enkeltes eget problem på deres arbejdsplads
- Næsten 4 ud af 10 oplever ikke, at stress forebygges i tilstrækkelig grad

Balancen mellem arbejde og privatliv

- Knap hver tiende akademiker har blot en (god) balance i lav eller lavere grad
- Akademikerne arbejder langt mere end deres formelt aftalte arbejdstid
- En arbejdsuge over 45 timer har negativ effekt på akademikernes balance
- Kvindelige akademikere har dårligere balance end mandlige akademikere
- Privatansatte akademikere har den bedste balance
- Produktiviteten kan forbedres med næsten 25 % ved at forbedre balancen
- Flexibiliteten på arbejdspladsen er vigtig for at sikre god balance
- Manglende indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdstiden har negative effekter for balancen
- Mulighed for hjemmearbejdsdage hjælper på balancen

”Magistrene er syge med arbejde”

- 1.299 respondenter
- 55 % går på arbejde trods sygdom
- 54 % har haft 1-6 sygedage inden for de seneste 12 måneder
- 45 % har arbejdet 1-6 dage, hvor de burde ligge hjemme under dynen
- Sygenærværet stiger ved dårlig ledelse

- Aalborg Universitet: sygenærvær mere end 5 gange på et år → 78 % større risiko for at blive sygemeldt i mere en 2 måneder
- Københavns Universitet: risiko for depression fordobles, hvis man møder syg på arbejde mere en 8 dage om året

Er sygefravær et tabu?

- Sygenærvær
- Privatlivet
- Chefens reaktion på pressede medarbejdere
- Stressede organisationer
- Budgetreduktion og afskedigelser
- Omplacering
- Stresspolitik og sygefraværspolitik

Hvad betyder det på arbejdspladserne?

- Medarbejderne isolerer sig med problemerne
- Fokuserer på individuel svaghed
- Mangel på lydhørhed hos ledelsen
- Mangel på tidlig og rettidig handling hos ledelsen
- Kollegagrupper og relationer i opbrud
- ”At bestyrelsen ikke har reageret stærkere før, overrasker imidlertid ikke professor og arbejdsmiljøforsker ved Aalborg Universitet Peter Hasle. For arbejdsmiljø tæller normalt ikke meget for en bestyrelse, hvis virksomheden ellers leverer, som den skal, siger han.” Politiken 19. maj 2017

Hvad skal der ske?

- Brug af eksterne konsulenter
- HR faglighed
- Kollegaernes rolle
- Koordinering mellem personalepolitikker
- Fokus på omkostninger menneskeligt og økonomisk
- Tag arbejdsmiljølovgivningen alvorligt – det psykiske arbejdsmiljø skal indgå, når den øverste ledelse skal tage strategiske beslutninger

